

YTTRANDE

2016-08-20

Kopia Saco

Till
Utbildningsdepartementet
(UKÄ Rapport 2016:1)

Öppna nätbaserade kurser (MOOCs) i svensk högskola

Det är positivt att lärosäten i Sverige ges möjlighet att anordna öppna nätbaserade kurser. Sveriges Ingenjörer instämmer i de slutsatser som UKÄ presenterar i rapporten ”*Öppna nätbaserade kurser (MOOCs) i svensk högskola*” och önskar lämna nedanstående synpunkter därtill.

Flexibilitet och frihet för lärosäten

Sveriges lärosäten ska i linje med autonomi själva utforma sitt utbildningsutbud utifrån sin profil, sina syften, målsättningar, resurser och så vidare. Det ska självklart även vara möjligt att anordna kurser av typen MOOCs. Lärosäten i Sverige behöver så snabbt som möjligt få formell möjlighet att fullt ut agera på utbildningsmarknaden och konkurrera med övriga lärosäten, även internationellt. Därför är rapportens förslag viktiga.

MOOCs kan vara en möjlighet att ta vara på i omställningen av samhället till att understödja det livslånga lärandet. En annan möjlighet som vi ser med utvecklingen mot ett bredare utbud av utbildningsformer är ökade incitament för samarbeten mellan lärosäten. Sverige är ett litet land och alla kurser kan inte ges överallt. Mer samarbete gällande kurser och utbildning generellt skulle kunna stärka Sveriges utbildningsväsende som helhet. Samma sak gäller gentemot omvärlden, att ett utökat samarbete med andra lärosäten skulle vara berikande.

Pedagogik och utbildningskvalitet

Vi instämmer i att anordnandet av MOOCs bör vara frivilligt. Det som tas upp i UKÄs rapport är dock viktigt, att inte en för stor del av de statliga utbildningsmedel som ett och samma lärosäte förfogar över används för MOOCs så att kvaliteten i den ordinarie utbildningen

minskar. Den begränsning som föreslås för mängden resurser som får tas i anspråk är således befogad. Kurserna ska utgöra ett komplement till existerande utbildningsformer.

Det nya intresset för pedagogik generellt som har väckts genom utvecklingen av MOOC:ar är välkommet. På civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningarna är genomströmningen bland de lägsta inom alla utbildningar i Sverige (runt 50 procent). Det är ett problem. En faktor som påverkar genomströmningen är pedagogiken i utbildningen. Rätt använda kan MOOCs eller andra utbildningsformen som använder digital teknik användas som inslag på utbildningsprogram för att öka studenternas motivation och stimulera deras nyfikenhet.

Högskoleanställdas arbetssituation och rättigheter

Lärare måste få ersättning för den tid och faktiska arbetsinsats och prestation som utvecklingen av en kurs av typen MOOC innebär. De måste också få sina rättigheter tillgodosedda. Något som vi ser utgör ett problem i sammanhanget är oklarheter kring hur lärarundantaget ska tolkas och tillämpas. Idag tillämpas det olika på olika lärosätena. Ett klagande av det immaterialrättsliga läget skulle underlätta för lärosätena att ta nya vägar i sin verksamhet och skapa jämlika förutsättningar för lärare oberoende av arbetsplats.

En arbetsmiljöaspekt för lärare gällande nätbaserad utbildning i allmänhet och som behöver bevakas, är att inte den tillgänglighet som lärare förväntas bidra med gentemot studenterna blir för stor. Genom nätet finns stora möjligheter att kommunicera. Men det får inte gå till överdrift så att det riskerar påverka lärarnas arbetsmiljö, deras förutsättningar att forska eller den övriga utbildningsverksamheten.

Peter Larsson
Samhällspolitisk direktör

Josefin Utas
Utredare